

Familie- og kulturkomiteen
familie-kultur@stortinget.no

Oslo, 27.oktober 2025

INNSPILL TIL STATSBUDEJETTET, KAPITLER FORDELT TIL FAMILIE- OG KULTURKOMITEEN

GramArt er interesseorganisasjonen for de næringsdrivende artistene og musikerne innen populærmusikken. Vårt hovedmål er å skape gode næringsvilkår for våre medlemmer, for slik å gjøre det mulig for dem å leve av sitt virke. Musikkutøverne tjener penger i et stort økosystem med mange parter. En viktig rolle for oss, er å sørge for at de ikke inngår ugunstige avtaler eller fraskriver seg rettigheter de bør beholde. I tillegg jobber vi også for å sikre at utøverne tjener penger på sine rettigheter. Det er all hovedsak vi som representerer utøverne i de kollektive forvaltningsorganisasjonene Gramo og Norwaco, der vi forhandler med utgangspunkt i deres rett til rimelig vederlag. Det er med bakgrunn i dette vi leverer følgende kommentarer til det foreslåtte statsbudsjettet.

Vederlag for trening av KI og muligheter for rettighetshavere generelt

I budsjettet blir det bevilget 45 millioner til en vederlagsordning for å trene språkmodeller på norske aviser. Dette synes vi er forbilledlig og viser med tydelighet at ministeren og departementet anerkjenner at det skal betales vederlag ved bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale i trening av kunstig intelligens. Så er spørsmålet hvordan Regjeringen, Stortinget, rettsvesenet m.fl. kan hjelpe alle kunstnerne som har fått sine verk stjålet for å trene opp tilsvarende modeller i utlandet. Dette er ikke en kamp den enkelte rettighetshaver kan ta, ei heller den enkelte rettighetshaverorganisasjon. Kanskje det også finnes rom i budsjettet for et fond, eller en engangsbevilgning tiltenkt en prosess for å finne ut hvordan dette systematiske bruddet på norsk opphavsrett fra utenlandske aktører, skal angripes? Kanskje det finnes penger å ta fra den berømte KI-milliarden?

Privatkopieringsvederlaget

Vi viser til Norwacos grundige høringsinnspill. Nok en gang forsømmer Regjeringen muligheten til å rette opp i tidligere feilprioriteringer ifm. privatkopieringsvederlaget. Vi minner om at dette vederlaget er ment å dekke faktisk bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale, og at en korrigering av vederlaget er på sin plass både prinsipielt, men også med forankring i åndsverkslovens bestemmelse om rimelig vederlag.

De regionale kulturfondene

Vi er forundret over å se en tilnærmet halvering av bevilgningen til de regionale kulturfondene. Det blir spennende å se hvor det tallet lander etter forhandlinger, men vi vil i hvert fall påpeke at det blir veldig uforutsigbart og arbeidskrevende når ordninger lanseres med brask og bram det ene året, for deretter å kuttes voldsomt allerede året etter. Vi oppfordrer Kulturkomiteen til å beholde bevilgningen på 75 millioner i budsjettet

GramArt.

for 2026, så får det heller vurderes om fremtidige bevilgninger skal reduseres noe over en forutsigbar tidshorisont. Dette må gjøres i samarbeid med feltet og etter grundige samtaler med de som har mottatt søknader om disse midlene. Et slikt voldsomt kutt over natta som regjeringen her har foreslått, i et budsjett som vel ikke kan sies å være i favør av det frie feltet, må i alle tilfeller unngås,

Oppfølging av NOU

I NOU-en Musikklandet anbefales det å se på mulighetene for et investeringsfond for kreative næringer. Det anbefales også å gjøre en grundigere utredning av spørsmålene rundt kulturmoms. Dette er ikke direkte relevant for det foreslåtte budsjettet, men vi vil løfte det frem for å understreke at det er mye dere kan gjøre for at vår bransje skal gjøre mindre innhugg i de begrensede midlene som står til rådighet for statsbudsjettet. Når Kulturministeren sier at det må prioriteres hardt fremover, så forstår vi det. Da må likevel disse andre grepene gjøres, for å bedre næringsbetingelsene for artister, musikere og øvrig bransje. Her blir også digitalmarkedsdirektivet, som vi venter tålmodig på, sentralt. I vårt innspill til den, foreslår vi en uoverdragelig vederlagsrett for utøvere, og vi kommer gjerne til komiteen for å orientere om denne løsningen før høringen foreligger.

Enkeltpunkter:

Vi er glade for at bevilgningene til Music Norway opprettholdes og justeres, men ser med bekymring på at NAA-nettverket totalt får et kutt på 6,3 millioner. Dette er uklokt, med tanke på etterspørselen etter norske kunstuttrykk i utlandet. Vi ber derfor om at dette kuttet reverseres.

Vi støtter bevilgningene til Musikkontorene. De er en viktig og nøytral aktør i Musikkbransjen, og de gjør et viktig arbeid for artister og musikere, særlig de som er i oppstartsfasen.

Vi stiller oss for øvrig også bak høringsinnspillet fra Kunstnernettverket.

Med vennlig hilsen,

Marius Øvrebø-Engemoen
daglig leder
Artistorganisasjonen GramArt